

Question List

Dataset M4. Key informant interviews in Shan state, 2019

Research Project 1: Living with militias

Overview

The aim of this research project is to develop better understanding of the activities of militias (pyi du sit) in Shan State and how militias impact upon the lives of people living in areas where militias are active. A key finding in the Year 1 research is the role that militias play in the drug economy and the important impact that militias have in many areas of Shan State. In order to understand why drugs are so embedded in Shan State, and the impact that drugs have on people living in Shan State, we want to develop a deeper understanding on militias in Shan State.

Although there is information on militias available in research reports and in the media, there is often very little knowledge available on the relationship between militias and local populations where militias are active.

We want to research the activities of militias – including recruitment, taxation, business and in some cases provision of social services – that have an important but impact on people's lives. Militias play an important role in informally governing many parts of Shan State, they have significant economic activities, and they are also closely linked with the drug economy.

We particularly want to understand the social relations between militias and the communities they operate in. This is also a theme for KRC's research and will offer interesting comparisons between militia activities in Kachin State and Shan State. This research project will aim to include some interviews with well-informed people on the dynamics of militias across Shan State. It will also include interviews on militias in three specific research sites: Muse, Tachilek, Taunggyi.

Key idea we want to test: *We want to explore that 'hypothesis' that one of the most important reasons why the drug economy remains so large in Shan State is because the drug economy has become a part of new systems of rule across Shan State, especially linked to militias (pyi du sit). Drugs are not just part of the war economy and do not just fuel armed conflict. They are also part of new systems of rule in Shan State that have developed over the past 20 years that now underpin systems of political stability and economic development.*

Key topics we want to explore ဂျပန်ခေတ်ကဆွဲကမ်းစုံလီတုံးထာမ်

- The history of militias ပိုဆင်းလှမ်းပီတူ့လိတ်. (တပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်း)။
- The relationship between militias and local populations လွင်းသိုင်းသမ်ဆင်းစားတပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်းလေး၊ ရှုဆင်းမှိုင်းဆင်းပိုဆင်းတီး။
- The activities that militias are involved in: e.g. taxation, policing, business activities, do they provide local services? လွင်းတူင်းဆိုင်ခွင်တပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်း ရှိပ်ခွင်းဂပ်းသင်ဖွင်း၊ မှိုဆင်းဆင်၊ ရှိပ်ခွင်း၊ ဖာပိုလူ လွမ်လုမ်းလား၊ ဖာပိုပရီးမာဂ်းမီးလေး၊ ထွင်းတူလုံးလွမ်သင်ဆင်းပိုဆင်းတီးဂျာ။
- The relationship between militias, the Myanmar army and armed groups လွင်းသိုင်းသမ်ဆင်းစားတပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်းလေး၊ တပ်သိုင်းလူင်ပွင်လိုင်းမာဆင်းလေး၊ ထုမ်းလုဂ်းဖိုဆင်း (ကဆင်းယိပ်းခွင်းဂာင်)။
- Why people become part of militias ဂွပ်းသင်လေးရှုဆင်းမှိုင်းခပ်းမားဂျာပ်ဂာဆင်းတပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်း။
- Militia recruitment လွင်းဂျပ်ခပ်းပီဆင်းလုဂ်းထုမ်းခွင်တပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်း။
- Militia legitimacy လွင်းထုဂ်းမိဆင်းထွမ်းမာမီးခွင်တပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်း။
- Militia networks: what are there links across the border and to places like Yangon and Mandalay? ဆိုင်းသားဆင်းတပ်သိုင်းရှုဆင်းမှိုင်း၊ ဆိုင်းသားဆင်းခမ်းလီဆင်းလီဆင်းလေး၊ ရှုတီးတီး၊ မှိုဆင်းဆင်၊ တားဂုင်းလေး၊ တားလှိုပ်၊ လှိုပ်းဆိပ်ဆင်းလှိုင်းဂိုပ်းဖွင်း။

Methodology: How will we do this research project? လွှန်းလှီး

ကုန်းတေဂီတီးခင်းဂါဆ်ခဆ်.ခါ.ဆ်.ပိဆ် လိင်.ဂိဝ်?။

1: ‘Snowball sampling’ within SHAN’s existing network: ၁. “လုံးဂူဆီးသိုပ်,ဂူဆီး”

ခင်းခိုင်၊ သာဓိဋ္ဌင်္ဂလုမ်းခပ်၊ ဃူးတွံ၊ ဂှ်း

- Are there people that you already know and trust that you think would have useful information about militias, and that would be willing to talk with you (based on anonymity)? For example are there people in SWAN, SHRF, and people like Japhet who will be well-informed and provide useful information?

လုမ်းဗူးတို့၊ဂုဏ်း မီးရှုန်းတီးကန်ဂုဏ်းဂျူလင်းဝံယပ်။ ငလး ယုမ်းယမ်ဝါး
 တေလံးခေးမုန်းဂီဝ်၊ဂပ်းလွင်းတပ်။ သိုင်းရှုန်းမိုင်း ငလး ခပ်တေလင်းလာတ်းခေသုလံး
 (တေယူ၊တီးသုခ်၊တူဝ်)။ မိုခ်ဆင်၊ တေမီးရှုန်းခင်းလုမ်းဂပ်းသါခင်ဆင်းယိုင်းတံး၊
 ဂပ်းငင်းသုခ်၊လံးသုခ်၊ပိခ်ရှုန်း ငလး ရှုန်းမိုခ်ဆင်၊ ဂျု၊ဗ်တံး ရှုန်းတီးမီးခေးမုန်း လီ ငလး
 ပခ်ခေးမုန်းတီးလမ်၊လွင်းလံး။

- Start by interviewing these people. These interviews will begin more broadly asking people's reflections on the political situation in Shan State before exploring the role of militias in greater details

ငတ၊တွင်းထမ်ရှုန်းလှိုင်းတွင်းလိုင်းခပ်မးဆံ။ ဂါခ်တွင်းထမ်တေငတ၊ထမ်ရှုင်းရှုင်း
 ထမ်ထိုင်တင်း ဂျခ်ထိုင်ရှုန်းမိုင်းဂီဝ်၊ဂပ်းလွင်းငင်း လံး ဂါခ်မိုင်းခင်းမိုင်းတံးငလး
 ကွခ်တင်းတေထမ် ခေးယွံးယိုမ်းလွင်းတပ်။သိုင်းရှုန်း မိုင်း။

- At the end of the interview, ask them to suggest 2-3 people that they would recommend to you to also speak with. These could be phone interviews or with people you arrange to meet with. မိုင်းတွင်းထမ်ယပ်။တူဝ်းယပ်။ ထမ်ခပ်ဂုးဂပ်း
 သိုပ်၊ပခ်ထိုင်ရှုန်း ၇-၂ ရေး တၢ၊ဂုးတေ ရှု၊ကုပ်၊လံးထိုင်။ ကခ်ဆံ။ လင်းတေ
 တွင်းထမ်တင်းဗျူခ် ကမ်၊ဆခ် တင်းရှုန်း တီးဂုးခပ်။မံဝံ။တီးတေရှု၊ထူပ်းရေးလံး။

- These interviews could be about militias anywhere in Shan State. လွင်းတွင်းထမ်ဆံ။ကခ်ဂပ်းဂံ၊ လုမ်းပီ၊တူ၊လိတ်။ (တပ်။သိုင်းရှုန်းမိုင်း) ဆံ။
 လုမ်းပီ၊တူ၊လိတ်။လုံရေးလံး ကခ်ပိခ်ပီ၊တူ၊လိတ်။ခင်းမိုင်းတံး။

- The emphasis here is on trying to find well-informed people who are willing to be interviewed on this subject: quality of interviews rather than quantity. ဆမ်၊ဆင်းတီးဆံးဆံ။ ဂုးလုဝ်၊လံးခတ်းလုံရှုန်းတီးမီးခေးမုန်းလီ တမ်လုံပခ်တွင်းထမ်
 ဂီဝ်၊ဂပ်းလွင်းဆံ။ လွင်းတွင်းထမ်ဆံ။ရေးတေလုံ။လွင်းလံးတွင်းထမ်ခိုက်။လိုက်။လမ်၊
 ကမ်၊လုံးကပ်တင်းဆမ် မခ်းဝး။

2: Depth interviews on militia activities in Muse, Tachilek and Taunggyi using snowball sampling ၇.

လံးတွင်းထမ်ခိုက်။လိုက်။လမ်၊ဂပ်းဂံ၊လွင်းတူင်။ဆိုင်တပ်။သိုင်းရှုန်းမိုင်းခင်းမူ၊လေး၊ တၢးခီးလိက်းငလး
 တူခ်းတီး ဆံ။ဂုပ်းတေလုံ။လံးရှုန်းသိုပ်၊ရှုန်း။

- In the workshop we will discuss the list of questions that we want to ask about militias (see below). From these questions we will create an

the basis for their interviews on this research project. မိမိတို့ဆုံးပေါင်းသွန်ခေအဆင်.

(တူလုံးတင်းတုံး)။ လုဂ်.တီးခေးထမ်သေ ဂှ်းခးလူဂ်,လီးဂှ်တီးကွဂ်, ပိုင်တၢ,တွင်းထမ်။
 ဖိုခ်လိဂ်;ဆိ.လၢင်းတေလှ်.တၢ,လုမ်းခုခ်.ခု. ပိုခ်.ထၢခ်တၢ,တွင်း ထမ်ခင်းခင်းဂၢခ် ခုခ်.ခု.။

- The research team will aim to conduct interviews about militia activities in our three chosen research sites: Muse, Tachilek and Taunggyi.

ထုမ်းခူဆ်.ချံ.တေကီဆ်းကါဆ်းတွင်းထမ်ဂီဝ်,ဂပ်းလွင်းတပ်.သိုဂ်းဂူဆ်းမိုင်း ဆ်း ပိုဆ်.တီး၊
တီးကဆ်ဂုင်းလှိုဂ်းဝံ၊ မှု,ငလး၊ တျးခီးလိဂ်းငလး၊ တျးဆ်းတီး။

- These interviews will begin more broadly asking people's reflections on the political situation in Shan State before exploring the role of militias in greater details. လွင်းတွင်းထမ်းလွှိုင်းဆီ၊ လောင်းတေတ၊ထမ်းရှင်း၊ လွင်းငင်းလား

၎င်းတို့သည် နာမည်ကျော် နာမည်မကျော် စာအုပ်များကို ဖတ်ရှုနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးခဲ့ပါသည်။

- The aim will be to start with interviewing people known to SHAN or through SHAN's local network. We will then ask these people for 2-3 people that they think would be good for the team to interview. ဈေးကွက်ဆိုင်ရာအသိပေးမှုများ

ထာမ်ဂူဆင်းကန်ဂူ။လင်း လုမ်းခပ်,ဃူးတို့ဂှ်း၊ ကမ်,ဆမ် ဆင်းပိုဆ်.တီးဆိုင်;သါဆ်ခွင်
လုမ်းခပ်,ဃူးတို့ဂှ်း။ ဂှ်းတေထာမ်တု, ၇-၂၅ ဂေ။ ကန်ခပ် ဂူဆ်.ဝးတေလီတု,လုမ်းတွင်းထာမ်။

3: Life story interviews ၂. လွင်းတွင်းထိန်းသိမ်းမှု

- This will not be in the first stage of the research. However, when you are interviewing people, especially those already known within SHAN's network, think about whether there are people who might be willing to share their personal life story with you in future follow-up interviews. [see 'life story' methodology in the workshop]. လွင်းထာမ်ပိုဆ်းတူင်ဆံ့.

ကမ်၊ယူ၊ဆုံးခပ်.တွမ်းကွမ်တင်းသုတ်းခူင်းဂါမ်ခူမ်း.ချ၊။ လှိုင်းဂျိဂ်ဂေးလီ မိုင်းဂုင်း
လှိုင်းပိုမ်.တီးဂိုပ်းခေးမုမ်းယူ၊ဆမ်း.၊ ဂုင်းလင်းဂူမ်း.ပး ဂံ၊ဂုမ်းဝံ.
လှိုင်းကမ်မိုမ်း.လမ်လှိုင်းကင်းလမ်းခးသ၊၊ဗူးတွံ၊ဂုင်း။ ယပ်.ဂူမ်း.ဝးမီး ဂူမ်းတီးယိမ်းလီ

တီးတေခံးဒေပိုဆ်းသုဆ်းတူဝ်မဆ်းတီးဂုဂ်း တၢ၊တေတွင်းထမ်မိုဝ်းဆး။ / တူလ်း လွဂ်းလံးတွင်းထမ်ပိုဆ်းတူဝ် ဆ်းပၢင်သွဆ်း။

- Life history interviews require a lot of trust and multiple interviews. They aim to understand the research topic through learning about the life of the person you are interviewing. လွင်းတွင်းထမ်ပိုဆ်းသုဆ်းတူဝ်ဆ်း လူဝ်းလံးမီးလွင်းယုမ်ယမ်ခွဆ်း၊ လင်၊တွင်းထမ်လံး။ မိုဝ်းတွင်းထမ်ဆ်းဂေ၊
ဂုဂ်းလူဝ်းမီးယိုဝ်းကဆ်းဂ်းပေးမိဆ်းလွမ်းဆိုင်ဂျုဝ်ခေးခွဆ်းခွ၊ခွင်ဂုဂ်းဆ်း။
- Think about whether there are people you can speak to over the phone or can reach easily to build up this relationship. ဝုဆ်းတူလ်း
လင်၊မီးဂုဆ်းတီးဂုဂ်းလၢင်းကုပ်၊လံးတၢင်းဃုဆ်း ကမ်၊ဆ်း လၢင်းခပ်းထိုင်လွင်းသၢင်း
တၢင်းမိုတ်းဂိုဝ်းဂဆ်းလံးငါး။
- We would only try to do a few (about 5, maximum 10) if we can find suitable people. ဂုဂ်းတေခတ်းလုံဂိုတ်းဂမ်းဃွင်းဂုလ်း (မွဂ်း ၂, ဆမ်သုတ်း ၁၀ ဂေ၊)
ပေးဂုဂ်းလၢင်းဂုဂုဆ်းတီး ယမ်မဆ်းလံး။
- These do not necessarily have to be in Muse, Tachilek or Taunggyi: The priority will be finding people who have interesting lives relevant to this research project, and who are willing to share their life experiences (e.g. former militia members, militia leaders, people who have lived in areas where militias are active). ကမ်၊တၢင်းလူဝ်းပီဆ်းဂုဆ်းကဆ်းမီးယု၊ဆ်း မူ၊ငလး၊ တၢးမီးလီဂ်း ကမ်၊ဆ်း
တွင်းဂျီ၊ ကမ် လမ်၊လွင်းလိုင်ပိုဆ်းဆ်း လွင်းခွဆ်းခွ၊ဆ်း လူဝ်း၊
ဂုဂုဆ်းကဆ်းမီးဃေဝ၊တီးလီသုဆ်းလုံ တီး ဂိုဝ်းဂပ်းဂုလ်းဂၢဆ်းခွဆ်းခွ၊ဆ်းငလး၊ ဂုဆ်းကမ်
ယိဆ်းလီတီးတေခံးဒေတူဝ်ထုပ်းဆ်းဃေဝ၊ခပ် (မိုဆ်းဆင်၊ ပီဆ်းဂုဆ်းတီးယမ်းပီဆ်းလုဂ်း
သိုဂ်းဂုဆ်းမိုင်း၊ ဂုလ်းဆးတပ်းသိုဂ်းဂုဆ်းမိုင်း၊ ဂုဆ်းကမ်ယု၊ဆ်းပိုဆ်းတီးကမ်မီးတပ်းသိုဂ်း
ဂုဆ်းမိုင်းတူင်ဆိုင်ယု၊။

Data we will aim to collect လံးကမ်ဂုဂ်းတေလွင်းဂိုဝ်းခေးမုဆ်း

The aim is to develop research that can help us to better understand militias across Shan State and which will include more detailed case studies of militia

activities in Muse, Tachilek and Taunggyi. မိုင်းပီ,လှိုင်ဂိမ်းခေးမုဆိုးဆဆံ. ဂွံယိုင်းတၢ,လဆပိုင်ဂၢဆ်ခူဆ်.ခ့ၢ.ခွင်ဂွံး တၢ,ဂွံးပေးတေပွင်,လုံဆိုင်တပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်းဆ်း မိုင်းတံးတင်းသိုင်းလး; ကဆ်ပးတင်းလးယွံးယိမ်းတီးလိပ်; ဂီဆ်း လွင်းတူင်.ဆိုင်ခွင် သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း ဆ်းမူ,လေး. တၢ;ခီးလိမ်းလး; တူဆ်းတီး။

- Online research of media articles on militia activities in Muse, Tachilek and Taunggyi ဂၢဆ်ခူဆ်.ခ့ၢ.ကွဆ်းလး သိုင်းပွင်;ဂၢမ်းကဆ်ဂိပ်,ဂပ်း လွင်းတူင်.ဆိုင်သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း ဆ်းမူ,လေး. တၢ;ခီးလိမ်း လး; တူဆ်းတီး။
- 20-30 depth interviews through SHAN's network တွင်းထမ်ဂွံးလိုက်.လူလ်းဆ်းသၢဆ်လမ်းခပ်,ဟူ; တွံဂွံး ၇၀-၂၀၀ ဂေး။
- 10-20 interviews in each of Muse, Tachilek and Taunggyi on militias တွင်းထမ် ၂၀-၇၀ ဂေး.ဆ်းပိုဆ်.တီး လုံပိုဆ်.တီးဆဆံ. မူ,လေး. တၢ;ခီးလိမ်းလး; တွင်းဂီၢ် ဂိပ်,ဂပ်းသိုင်းဂူဆ်းမိုင်း။
- 5-10 life histories of people with lives impacted by militias ၂-၂၀ ဂေး. ပိုဆ်းတူင်ခွင်ဂူဆ်းကဆ်လံးဂွံ. လွင်းတုမ်.ယွဆ်းယွဆ်း.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း။

Outputs ဖွဆ်းပၢင်း

- Aim to produce a research report on militias in Shan State in Year 3 ဂီဆ်းကၢဆ်းတီးတေဂီၢ်တီးဖဆ်းဂီၢ်ခွင်ခူဆ်.ခ့ၢ. လွင်းလုမ်းပီ,တူ.လိတ်.ဆ်းမိုင်းတံး ဆ်းပီတီး ၂။
- Contribution to comparative research on militias in Afghanistan and Colombia လွင်းမီးသုဆ်,ဂျုမ်းတံးခိုင်းဂၢဆ် ခူဆ်.ခ့ၢ. လွင်းတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်းဆ်း ဂီပ်.ဟုံဂဆိတ်.- သတဆ်,လး; ခွင်းလမ်းပီးယိုဝ်း။

Emerging findings from Year 1 Research related to militias

ဂၢဆ်ခူဆ်.ဂွဆ်ကဆ်ပေး,မီးမး ကဆ်လုဂ်.တီးဂၢဆ် ခူဆ်.ခ့ၢ.ဆ်းပီတီး ၂ ကဆ်ဂိပ်,ဂပ်းတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း

- Militias are very commonly cited in the interviews as being associated with drug production and drug selling. တပ်.သိုင်း ဂူဆ်းမိုင်းလံးလုးလၢတံးထိုင်ဆမ်ဆၢ, ဂိပ်,ခွင်းတင်းလွင်းဂီၢ်တံးကွပ်,ယးလး; လွင်းခါယး။

- They are also referenced as having other important economic activities: e.g. casinos in Muse. လိုဝ်းခပ်ယင်းလုးလာတ်း ထိုင်ဝုး
လွင်းဂိုတ်းပးမာ်းမီးတၢင်းမိဝ်းကဆ်လမ်,လွင်း မိုခ်ဆင်, ပၢင်တေၤ,လွင်း (ခးသီ, ဆွပ်း)
ဆွဲးမူ,လေး။
- The aim now is to develop more in-depth analysis of militias
ကိဆ်းကၢဆ်းမိုဝ်းလိပ်ဆိ. ခွဲးပုဂ်းပွင်လွင်းထတ်း သၢင်တပ်.သိုဝ်းဂူဆ်းမိုဝ်းဂ်းလိုဝ်းလိပ်ဂပ်,။
-

Research Questions: ခေးထၢမ်ခူဆ်.ချ.

Who do we want to interview? ဟွံတီးဂုတ်းခးခွဲးတွင်းထၢမ်။

- **People who are well-informed about the political and economic situation in Shan State** ဂေၤ.ကဆ်မီးတၢင်းဂျူ.ဆမ်တၢင်းဂုဆ်ဂူၢင်းလွင်းငဝ်းလံးဂၢဆ်မိုဝ်း လး
ပးမာ်းမီးဆွဲးမိုဝ်းတီး။
 - **Researchers** ဟွံခူဆ်.ချ.။
 - **civil society organisations:** e.g. members of other organisations such as SWAN, SHRF, local research organisations and media reporters.
မုဂ်.လုမ်းဆွဲးတူင်,ဂူဆ်းမိုခ်ဆင်, လုဂ်းလုမ်းခွင်တၢင်း,မူ,တၢင်း,လုမ်း မိုခ်ဆင်,
လုမ်းဂပ်းသၢဆ်ဆၢင်းယိင်းတီး၊ ဂပ်.ငဝ်းသုဆ်,လံးသုဆ်,ပိဆ်ဂူဆ်း၊
လုမ်းခူဆ်.ချ.ဆွဲးပိုဆ်.တီးလး; ဟွံသိုဝ်,ခၢပ်,။
 - **Local politicians** ဂူဆ်းဂိုတ်းဂၢဆ်မိုဝ်းဆွဲးပိုဆ်.တီး။
 - **Businessmen/women:** These people may have experiences of needing to deal with militias. ဂူဆ်းဂိုတ်းဂၢဆ် ပးမာ်းမီး - ဂူဆ်းလိုဝ်းဆိ. လၢင်းတေမီးတူင်ထုပ်
တီးလုပ်,လံးဂိပ်,ခွင်းတင်းသိုဝ်းဂူဆ်းမိုဝ်း။
 - **Cross-border administrators** (e.g. Thai government or local security officials) ဂူဆ်းတူလုးလွမ်တီးခၢမ်, လိခ်လိခ် (မိုခ်ဆင်, လုင်ပွင်လိုင်းထံး ကမ်,ဆဆ်
လဝ်းဆးတီးဟံ,တၢင်းမဆ်း ဂိုမ်းဆွဲးပိုဆ်.တီး)။

- **Police officers (Law enforcement)?:** This may not be possible
လဝ်းအုၣ်တီးပလိၣ်း (လွၣ်လံၣ်တိုၣ်း မံၤမိး) - ကဆၢနီၤကမ်,လၢင်းပိၤခိၣ်လံး။

- **Local populations areas where militias are active:** This could include urban areas and rural areas. This could include:

ပိၤခိၣ်တီးဂူၤခိၣ်မိုၣ်းကဆၢသိုၣ်းဂူၤခိၣ်မိုၣ်းတူၤခိၣ်ယူ, - ကဆၢနီၤ ပုၤတင်းပိၤခိၣ်တီးဝါခိၣ်း အွၢ်းလး
ဆွံးဝိၣ်း။ လၢင်းတေပုၤလိၣ်းဆိ။-

- **civil society groups (including those trying to address drug issues**
လုၤခိၣ်တူၤ,ဝူၤခိၣ်ဂူၤခိၣ် (ပုၤတင်း ဂူၤခိၣ်တီးခတ်းလံၣ် ဂးလိတ်းပဆၢဂုၤယုၤမဝ်းဂမ်)။
- **village elders** ပုၤ,ဂး,ပုၤ,ဂၢၢ်.ဆွံးဝါခိၣ်း။
- **local administrators** ဂူၤခိၣ်လုၤလးတူၤလုၤထိုင်ဆွံးပိၤခိၣ်တီး။
- **youth leaders** ဂုၤလံၣ်အုၣ်ဂူၤခိၣ်ဆုမ်,။
- **businesses working in militia-affected areas**
ပုၤမၢၢ်းမိးကဆၢယူ,ဆွံးပိၤခိၣ်တီး ကဆၢလံၣ်ဂုၤ. ဃုၤခိၣ်တုၤ.တိုၣ်. တီးတပ်.သိုၣ်းဂူၤခိၣ်မိုၣ်း။

- **Former militia members:** ပုၤပိၣ်ဂၢၢ်ခိၣ်ခိၣ်ပိၤခိၣ်လုၤလးတပ်.သိုၣ်းဂူၤခိၣ်မိုၣ်း

- Are there people known through the SHAN network who had links to militias in the past and who might be willing to talk with you?
မိးဂူၤခိၣ်ဂုၤ.လၢင်းခိၣ်းသၢခိၣ်လုၤခိၣ်ခိၣ်,ဃုၤတိုၣ်,ဂုၤ. ဂး.ကဆၢယုၤမဝ်းဂမ် သၢခိၣ်တင်း
တပ်.သိုၣ်းဂူၤခိၣ်မိုၣ်း မိုၣ်းပုၤခိၣ်.မးလး ဂး.ကဆၢလၢင်းတေလၢတ်း ခဆၢဂုၤလံး။
- This may not be possible and it could certainly pose risks to do this in the fieldwork sites. However, when I was researching for my PhD I was able to interview a number of former militia members who were now living in different places (some in Lashio who had been in Palaung militias, and some in Thailand (Fang, Mae Sot and Chiang Mai) who had been in army-controlled militias. I was lucky to be put in touch with these people, but the stories they could tell were extremely insightful. It would be good to see if we could meet any such people who might be willing to talk with you, e.g. now living in Thailand? ကဆၢနီၤ.ခးကမ်,လၢင်းပိၤခိၣ်လံးလး
လၢင်းသီၣ်,တေ,တီးတေဂီၢ်တီးလူၤခိၣ်.ဆိ ဆွံး ဂၢၢ်လူၤခိၣ်ပိၤခိၣ်တီး။ လူၤခိၣ်.ဂီၢ်ဂးလး
မိုၣ်းခးတိုၣ်.ဂီၢ်တီးဂၢၢ်ခိၣ်ခိၣ်.မိုၣ်းဃုၤ. ဂီၢ်. PhD ဆဆၢ.
ခးတွၣ်းထၢမ်လုၤလးလုၤခိၣ်,ခွၢ်တပ်.သိုၣ်းဂူၤခိၣ်မိုၣ်း မိုၣ်းလိၣ် ဂူၤခိၣ်ဂး.ဆိ.ယူ,သဝ်းဝိၣ်.တၢၢ်,တီး
(မၢၢ်ဂး.ယူ,ဆွံးလးသီၣ်; ကဆၢယုၤမဝ်းယူ,ဆွံး တပ်.သိုၣ်းဂူၤခိၣ်မိုၣ်းပလွၣ်; လး
မၢၢ်ဂး.ယူ,ဆွံးမိုၣ်းထိး (ဃုၤ. ခမးသွတ်,လး; ဂီၢ်.မိုၣ်း) ဂူၤခိၣ်ကဆၢယုၤမဝ်းယူ,ဆွံး

တပ်.သိုက်.ကန်တပ်.သိုက်.ရှမ်း.မြင်း.ရမ်း.ထိုင်း။ ခုး.ဂမ်,လီ
တီး.လံး.ဂပ်.သိုပ်,ဂန်တင်း.ရှမ်း.လှိုင်း.ဆံ.လံး; ရှု.လှ်း.ဂး; လွင်း.တင်း.ကန်
ခပ်.လတ်;ခေ.လှိုင်း.ဆံ.ခိမ်.ငတ.ငတ. မန်း.တေ.လီ ပေး.ဂှ်း.လံး.ထူပ်း.ဂန်တင်း
ရှမ်း.ကန်.လင်း.တေ.တိမ်.လှ်.တေ.ကုပ်,ဂန်တင်း.သူ - မှို.ဆင်, မှို.လိပ်.ယူ,သင်း. ခင်း.မြင်း.ထံး။

- **Current Militia members:** ဂူဆီးကဆီပီဆဲလုဂ်းလုမ်းဆုံးတပ်.သိုဂ်းဂူဆီးမိုင်းမိုဝ်းလိဝ်

- Some of the Year 1 fieldwork interviews seemed to be with militia leaders/members. Again, this may not be possible but it is something to discuss at the workshop မောင်ကဆင်တီးလူင်းပိုဆင်.တီးတွင်းထမ်ပီတီး၊ ၂ မိုဆင်ဂှာင်းမီးပား ဂျုဝ်ဆား/လုဂ်းလုမ်း တပ်.သိုဂ်းဂူဆင်းမိုင်း။ ကဆင်ဆီ.ငခးကမ်,လောင်းပိဆင်လီးထိုင်; ဂူလုးဂား မီးမောင်လွင်း တီးလူဝ်,ကုပ်,ကူဝ်းဂဆင်တီးပာင်သွဆင်။

What kinds of questions do we want to ask in interviews? မေးမြန်းသင့်

ကဆီဂဝ်းခွံးတွင်းထၢမ်။

Initial questions ဧည့်သည်မိပိုင်ဆိုင်မှု

- It will be difficult to ask about militias straightaway. Interviews can begin with more general questions about their home area before moving onto asking about militias if this is an issue that is raised. မခင်းတေယာ်,တၢ်,တေထမ်လွင်းတပံးသိုင်းဂူခင်းမိုင်းဂမ်းသိုင်းဂမ်းလီၤ။ လွင်းတွင်းထမ် လၢင်းတေတ,လူၤလှ်း; ခေးထမ်တူၤ, ဂျၢ, ဂီၤ,ဂပ်းပိုခင်းတီးခင်းဂျီၤခင်းခပ် ကွၢ်ခင်းတၢင်းတေ ထမ်ဂီၤ,ဂပ်းလွင်းတပံးသိုင်းဂူခင်းမိုင်းဂမ်းမီးပခပ်ဂျၢတီးဂျီၤ,ခိုခင်း။
- See 'Interview technique' (later in this document). တူၤလှ်း “လွင်းလၢင်းတွင်းထမ်” (ခင်းခင်းလိခင်း)။

Learning specific information about militias:

လိပ်ဂီဆီးခေးမဆီးဂုဝယိုးမဆီးဂီဝဂပ်းတပ်သိုဂ်းဂဆီးမိုင်း

If people that you interview talk about a particular militia they know about or that is active in their local area it would be good to ask specific information about the militia: ပေးရှားကဆဲသူတွင်းထာမ်လၢတ်လွင်းတပ်သိုင်းရှားမိုင်း ကဆဲခပ်ဂျူ ကမ်ဆဆ ကဆဲတူင် ဆိုင် ဆုံးပိုဆဲတီးခွင်ခပ်ဆဲ မဆဲဆဲလီတၢ်ထာမ်ခေးမုဆဲးဂျူဝံယွံဂီဝ်ဂပ် တပ်သိုင်းရှားမိုင်း။

1. What is the name of the militia? Does it have more than one name?
လိုင်းခွင်တပ်သိုင်းရှားမိုင်းဝါးသင်?။ လွင်,မဆဲးမီးလံလိုင်းခါးဂျူ?။
2. What is the background of the militia? When was it formed? What is its history? ပိုဆဲးလင်ခွင်တပ်သိုင်းရှားမိုင်း မီးလိုင်ဂိုဝ်ဟွင်းခါး?။ လံးဂေးတင်းမးမိုင်းလုံ?။ မဆဲးမီး ပိုဆဲးပိဆဲးမးလိုင်ဂိုဝ်ဟွင်းခါး?။
3. For militias active in the city, where are they from? (e.g. many militias in Muse seem to come from other parts of Shan State)
တၢ်တပ်သိုင်းရှားမိုင်းကဆဲယူဆဲးဝီင်း၊ မဆဲးလုဂ်တီးလုံမး?။ (မိုဆဲဆင်, ဆဲးမူ,လေး မီးတပ်သိုင်းရှားမိုင်းဆမ် မိုဆဲဂျၢင်းတေလုဂ်မးတၢင်းပွတ်းခွင်မိုင်းတီး)။
4. How big is the militia? တပ်သိုင်းရှားမိုင်းယွံဂါးဂိုဝ်?။
5. Who is the leader of the militia? How long have they been in this role? Who was in charge before them? ဟံပိဆဲးဟွံကွဆဲ ဂျူဝ်တပ်သိုင်းရှားမိုင်းဆဲးခါး?။ ပိဆဲဂျူဝ်ဆဲးမးဂိုဝ်ဂါးဂိုဝ်ယဝ်ခါး?။ ကွဆဲတၢင်းဆဲသမ် ဟံပိဆဲးဟွံကွဆဲဂျူဝ်ခါး?။
6. Are the militias involved in politics (e.g. MPs)?
တပ်သိုင်းရှားမိုင်းဆဲးလွင်,လံးဂီဝ်ခွင်းတင်းဂါဆဲမိုင်း ခါးဂျူ (မိုဆဲဆင်, MPs)?။
7. What businesses do militias have? Do you know the name of the companies they operate? Do they have businesses in other parts of (i) Shan State; (ii) Myanmar; (iii) across the border? တပ်သိုင်းရှားမိုင်းဆဲး ဂိုတ်းဂါဆဲပါးမၢ်းမီးသင် လံလံ?။ လွင်,သူဂျူဝါးကဆဲခပ်ဂိုတ်း ဆဆဲ ခွမ်,ပဆဲးလိုင်ဝါးဂိုဝ်။ လွင်,ခပ်ဂိုတ်းဂါဆဲ ပါးမၢ်းမီး တၢင်းတီး လိုင်ဆင်, (၁) မိုင်းတီး၊ (၇) မိုင်းမၢဆဲး၊ (၂) ခါးလီဆဲလီဆဲ?။
8. Do you think it has grown larger/more powerful or smaller/less powerful in recent years? Why? လွင်,သူဂျူဝါးမဆဲး ယွံမး/ကၢ,ဆဲးမး ကမ်ဆဆ လီဂ်မး/ကၢ,ဆဲးမးမးဂျူ လွင်းဟွင်းဆဲး?။ ယွဆဲ ပိုင်းသင်ခါး?။
9. Does the militia have its own logo/badge? လွင်,တပ်သိုင်းဆဲးမီး လွင်,ဂျူဝ်/ပါး ဂျင်းဂျင်းခါးဂျူ?။

The social dynamics of militias: လွင်းတူင်ဆိုင်ဆိုင်တူင်,လွင်းရှားခွင်တပ်သိုင်းရှားမိုင်း

Militia activities လွင်းတူင်.ခိုင်ခွင်တပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်း

1. Do militias provide any social services in the local area?

လွင်,တပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်းဂမ်.ထိမ်ပန်သင် တူင်, ဝူင်းဂူန်းဆုံးပိုဆ်.တီးဆံ့.ဂျ.။

If so, what are these services? [e.g. local policing, religious donations, provision of schools, road-building. In Shan State many of the militias are officially called 'regional development groups' because they claim to provide such services.

ပေးမီး၊ မီးလွင်းဂမ်.ထိမ်သင်ဗွင်း။ [မိုဆ်ဆင်, လွင်းတူင်းလူလွမ်ဆုံးပိုဆ်.တီး၊ ငိုဆ်းလူ, ထမ်းဆုံးသျှ,သဆျှ,၊ ဂိုတ်းဂျူင်းဂိုဆ်းပန်၊ ဂိုတ်းသီဆ်းတင်းပန်။ ဆုံးမိုင်းတီး မီးတပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်းတင်းဆမ် ကဆပ်ခိုင်တင်းဂါဆ်ဂွင်းဝျး “လုမ်းပုဂ်းပွင်သျှ,သဆျှ,” ယွဆ်းပိုင်းဝျး ခပ်ကင်းဝျးပီဆ်ဂါဆ်ဂမ်.ထိမ်။

2. What other activities do militias conduct in the local area? For example, do they collect taxation? If so, how does this work? [It would be good to explore this in urban and rural areas] လွင်းတူင်.ခိုင်သင်ထိင်းတင်,ကဆ်

တီးတပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်းဂိုတ်းဆုံးပိုဆ်.တီး?။ တူပ်ယင်, မဆ်း၊ လွင်,ခပ်ဂိုပ်းခွဆ်,ဂျ.။ ပေးဂိုပ်း၊ ခပ်ဂိုပ်းလူိုင်.ဂိုပ်း?။ [မဆ်းေတလီတွဆ်းတျှ,ဂူတ်, ထတ်းဆုံးပိုဆ်.တီးဝါဆ်းဆွဂ်း ငလးဆုံးဝိုင်း]။

3. Do militias operate businesses in the local area? If so, what are these businesses? လွင်,တပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်းဂိုတ်း ဂါဆ်ပးမာဂ်းမီးဆုံးပိုဆ်.တီးဂျ.။ ပေးဂိုတ်း၊ ပီဆ်ပးမာဂ်းမီးသင်?။

4. Do militias have businesses outside of the local area? For example, do they also have businesses in other parts of Myanmar (e.g. Yangon, Mandalay) or across the border in China/Thailand?

လွင်,တပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်းဂိုတ်းဂါဆ်ပး မာဂ်းမီးဆွဂ်းပိုဆ်.တီးဂျ.။ ပေးဂိုတ်း၊ လွင်,ခပ်ဂိုတ်း ပးမာဂ်းမီးတင်,တီးဆုံးမိုင်းမာဆ်း (မိုဆ်ဆင်, တျးဂုင်း၊ တျးလှိုင်,) ကမ်, ဆဆ် ခမ်းလိဆ် လိဆ်ဆုံးမိုင်းခေ,/မိုင်းထိမ်းဂျ.။

5. How are militias organized? Do they have different sub-groups within the militia (e.g. to focus on social activities and military activities)?

တပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်းထတ်းဂါဆ်လှိုင်.ဂိုပ်း?။ လွင်,ခပ်မီးတင်,လုမ်းယွံး ဃေ၊ ဆုံးတပ်.သိုင်းဂူန်းမိုင်း (မိုဆ်ဆင်, ပိုင်လှိုင်မဆ်းလွင်းတူင်.ခိုင်ဆုံးတူင်,ဝူင်းဂူန်းငလး လွင်းတူင်.ခိုင် ဆုံးတပ်.သိုင်းလှိုင်ပွင်လှိုင်)?။

6. What is the relationship between militias and other authorities in the area? E.g. the army, EAOs, other militias? This may be too sensitive to ask

directly. However, if the issue is raised by the person being interviewed it is something to follow-up on. လွင်းဂမ်းသားခပ်တပ်သိုင်းဂူခင်းမိုင်းတင်းတင်,ပိုခပ်တီး

မီးသင်လာလိလိ?။ မိုခပ်ခပ်, တပ်. သိုင်း၊ EAOs၊ တပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်းတင်းတင်,လုမ်း?။

ကခပ်ခပ်.ယပ်,ခေ,တၢ,တေထမ်ဂမ်း သိုင်း။ လူိုင်.ဂိုဝ်ဂေးလး၊ ပေးလွင်းခပ်.ဟုတ်းကွတ်,မး တီးဂူခင်းကခပ်တွင်းထမ်ခပ်. မခင်းမီးလွင်းလူဝ်,လီးတိတ်းတမ်။

- 7. Can we ask about specific events we have learnt from the desk-based research?** (For example, in Muse there was violence between the TNLA and Panhsay milita). Asking about specific events may also help us to find out useful information လွင်း, ဂုမ်းလင်းထမ်လွင်းကခပ်ဂုမ်းလီးလိပ်ဂိုတ်းမးတီး

ပပ်.လိပ်းဟိုခပ်လီးလီး။ (မိုခပ်ခပ်, ခင်းမူ,ငလး မီးလွင်းပူခပ်.ပိခပ်ခိုဝ်ဂခပ်

ခင်းငလးတပ်.သိုင်းတကင်းငလး တပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်းပခင်းသေး)။ ဂခပ်ထမ်

ဂိပ်,ဂပ်းလွင်းခပ်.လင်းလွင်းလီး တၢ,ဂၢခေးမခင်းမိုခပ်ခပ်။

None of these questions ask about drugs directly, but they may encourage the people being interviewed to raise the issue of drugs. This may then allow the research team to ask more questions about this but without having initiated this topic. ကမ်,မီးခေးထမ်ကခပ်လုတ်းထမ်ဂိပ်,ဂပ်းယးမပ်းဂမ်ဂမ်းသိုင်း၊ ဂူလုးဂး

မိုဝ်ခပ်တွပ်,ဂုမ်းထမ်ဂုမ်းယူ,ခခပ်. ခပ်လင်းလာတ်းကွတ်,မးဂပ်းဂံ,လွင်းယးမပ်းဂမ်လီး။ ကခပ်ခပ်. ဂုမ်းလင်းလွင်းဂုမ်းထမ်လီးယူ,။

Militia recruitment and structure လွင်းဂိပ်းသိုင်းငလးခင်းသင်းခွင်တပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်း

1. **How do people become militia members?** Do they choose to do this? If so, why do people join? If they are conscripted, who decides who is conscripted? [For example, in some of my PhD interviews in Shan State, people said that people who committed crimes joined militias – either to avoid prison, or as part of their punishment]. ဂူခင်းဂုမ်းဂိုတ်းဂိုဝ်ငလးမးပိခပ်လုတ်းသိုင်းတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်း?။

ခပ်လိပ်းတီးတေပိခပ်လိုင်. ခခိဂၢ.။ ပေးလွင်း၊ ဂွပ်းသင်ငလးမီးဂူခင်းခပ်းဂူမး?။

ပေးခပ်လုးဂိပ်းသိုင်း ဟိုသမ်.ပိခပ်ဂူခင်း တိပ်းတတ်းဝးဟိုတေလီးလုးဂိပ်းသိုင်း?။ [မိုခပ်ခပ်, ခင်းဂခပ်တွင်းထမ် PhD ခွင်ခးခင်း မိုင်းတီး၊ မီးဂူခင်းလာတ်းဝး

ဂူခင်းတီးဂိုတ်းဟိတ်းမးမီးတီးကမ်,ငိုင်း.ငဝးဂခပ်ပခပ်တမ်,လီး (ယး,သဝုတ်.မ)

ခပ်းဂူမးတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်း - တၢ,ငိုင်း.ငဝးဂခပ်တူဂ်းခွတ်း ကမ်,ခခပ်

ပိခပ်လီးကခပ်ခိုင်းခွင်ဂခပ်ပခပ်တမ်,]။

2. **Why do people join militias?** What are the benefits/disadvantages of joining? ရွပ်းသင်လေးမီးဂူခင်းခပ်ဂူမံးတပ်. သိုင်းဂူခင်းမိုင်း?။ မီးဖွခင်းပင်းသင်/လူ.သုမ်းသင် ခွင်ဂါခင်းခပ်ဂူမံး?။
3. **What is the age of most recruits?** Are these young men or older men? ကာ,ယုဂးဂိုဝ်တီးဂုပ်.ဂိုတ်းသိုင်းခပ်လိုင် ပိုခင်း?။ ပီခင်းဂူခင်းခပ်,ဂူ.ဂူခင်းကာ,ယုယ့်,?။
4. **Do women join militias?** There is an assumption that all militia members are men, but is this correct? ခင်းယိုင်းလွင်, ခပ်ဂူမံးတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်း?။
မီးတင်းဂူခင်းထိုင်တး ဂူခင်းခပ်ဂူမံးတပ်. သိုင်းဂူခင်းမိုင်းတေ ပီခင်းဂူခင်းလံးတင်းမူခင်း လွင်,မခင်းလုံ.ငတ.ခးဂူ.။
5. **Are militia members recruited from the local area, or are members outsiders? What is the background (e.g. ethnicity) of most of the militia members?** ဂါခင်းဂိုပ်းဂူခင်းခပ်ဂူမံးတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်း လိုင်းမးတီးခင်းပိုခင်း.တီး ကမ်,ခပ် လုဂ်. တင်းခွဂ်းမးဂူ.။ မီးပိုခင်းလင် (မိုခင်းခပ်, လမ်းခိုဝ်း) ဂူခင်းခပ်ဂူမံး တပ်.သိုင်းဂမ်းခပ် ပီခင်းဂိုဝ်း?။
6. **Are there different roles in militias? (e.g. business, or soldier, or administrator) What are these different roles?** မီးလွင်; တူင်းခိုင်ခင်းတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်းလွင်,ပိဂ်,ပိုင်းဂခပ်ခးဂူ.။ (မိုခင်းခပ်, လွင်ဂး.ခါ ကမ်, ခပ် လုဂ်းသိုင်း ကမ်,ခပ် ဂူခင်းဂုမ်းဂမ်ပိုင်) မီးလွင်;တူင်းခိုင်လှိုင်းခပ်. ပိဂ်,ပိုင်းဂခပ် လှိုင်းဂိုဝ်း?။
7. **How long do people serve in the militia?** Is this a long-term commitment or do people do it for a short time? Do sons take over from their fathers in the militia? Is this common? တေလံးဂူပ်,ဂါခင်းခင်းတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်းဂိုဝ်းဂိုဝ်း?။
မခင်းပီခင်းယိုင်းကာခင်းခင်းယိုင်းဂူ. ကမ်,ခပ် လွင်,မီးဂူခင်းဂိုတ်းခင်းပွတ်းဂူ.။ လုဂ်း လံးတေလံးပွတ်းတိုင်းပးဂူ.။ မခင်းပီခင်းခင်းယိုင်းဂခပ်မးဂူ.။
8. **What happens if someone wants to leave the militia?** Do they have to find a replacement for themselves? တေပီခင်းလှိုင်. ဂိုဝ် ပေးမီးဂူခင်းသေဂေး.ဂေး. ခ်းပေးဂါခင်းတီးတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်း?။ ခပ်လွင်,လှိုင်,လံးဂူ ပခပ်တင်း,မိဂ်းဂ်းခပ်ဂိုတ်းဂူ.။
9. **Do families benefit from having a family member in a militia?** If yes, what are these benefits? ဂူခင်းခင်းခးဂိုဝ်း လွင်,လံးဖွခင်းပင်းသင် တီးမီးဂူခင်းခင်းဂူဝ်ခင်းခပ်ဂူမံးခင်းတပ်.သိုင်းဂူခင်း မိုင်းဂူ.။ ပေးမီး. မီးဖွခင်းပင်းသင်ဖွခင်း?။
10. **What is the hierarchy within a militia?** Are there different ranks? How are militias structured internally? မီးလခင်း.ဂါခင်း သင်ဖွခင်း ခင်းတပ်.သိုင်းဂူမံးမိုင်း?။
မီးလခင်း.ဂါခင်းပိဂ်.ပိုင်းဂခပ်လှိုင်.ဂိုဝ်း?။ ခွင်းသင်းခပ်, ခင်းတပ်.သိုင်းဂူခင်းမိုင်းပီခင်းလှိုင်.ဂိုဝ်း?။

11. **What is the routine of a militia member? How often do they have to perform militia activities?** What is their daily/weekly/monthly routine? ဂူဆ်းခပ်းဂူမံးတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း လံးဂိုတ်းသင်ဖွင်းဂူဆ်းဝန်းဝန်း?။ ခပ်းတေလံးဂိုတ်းလွင်း တူင်းဆိုင်ထီ,ဂခ်းဂျီဂိုပ်?။ ဆေးဂါဆ်ဂူဝံးဝန်း/ဂူဝံးဝန်း/ဂူဝံးလူဝံးခပ်း ခပ်းမီးသင်ဖွင်း?။
12. **Are militia members given a militia ID card? If so, what does this card look like? What does it enable people to do?** ဂူဆ်း ခပ်းဂူမံးတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း လွင်းလံးဂုပ်.ဝံးဂပ်းတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်းဂျီ.။ ပေးမီး၊ မခ်း မိုခ်းလိုင်.ဂိုပ်?။ ဂုပ်းသမ်.လင်းကပ်းဂျီ,ဂိုတ်းသင်လံးဖွင်း?။
13. **What do militia members do when they are not working in the militia?** လုန်းလုမ်းတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်းဂိုတ်း သင် မိုပ်းဖွင်းကမ်,လံးဂိုတ်းဂါဆ်ဆ်းတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း?။
14. **What is the relationship between militias and other local authorities? E.g. village headmen, village elders, local police** လွင်းဂပ်းသိုပ်,ဂခ်းဆ်းဂေးတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်းလေး ဂူဆ်းမီးက,ဆေး,တင်,ပိုခ်.တီး ပိုခ်ဂိုပ်းဖွင်း?။ မိုခ်းဆင်, ပူ,ဂေး,ပူ,ဂင်.၊ ဂူဆ်းလူဆ်းဝန်းဝန်း၊ ပလိန်းဆ်းပိုခ်.တီး။

Militia legitimacy လွင်းခပ်းပိုင်းတေးတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း

1. **Do militias have popular support locally?** Are they popular or unpopular? Why? What do people think about militias? လွင်း, တပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်းလံးဂုပ်.လွင်းဂမ်.ထမ် ပိုခ်တီးသွင်းခပ်းမိုင်းဆ်းပိုခ်.တီးဂျီ.။ လွင်း, ခပ်းမီးလိုင်းသိုင်ဂျီ.။ ဂွပ်းပိုင်းသင်?။ ဂူဆ်းဂူဆ်းထိုင်လိုင်.ဂိုပ်းဂပ်းလွင်းတပ်.သိုင်းဂူဆ်း မိုင်း။
2. **Do militias try to win popular support locally?** If so, how do they do this? တပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်း လွင်းလံးခတ်းလုံ ကပ်းပေ. ဂိုပ်းပိုခ်တီးလံးဂုပ်.လွင်းဂမ်.ထမ် သွင်းဆ်း ပိုခ်.တီးဂျီ.။ ပေးပိုခ်လိုင်.ဆင် ခပ်း တေဂိုတ်းဂျီ.။
3. **Do militia members have formal uniforms / logos / insignia?** လွင်း,လုန်းသိုင်းတပ်.သိုင်းဂူဆ်းမိုင်းမီးခပ်း ဆင်း/လူပ်,ဂူပ်,/မီးတသိုင်းဂျီ.။

Research Project 2: Young people's lives amidst drugs and disorder

Key idea we want to test: *The opportunities and challenges that young people face in Shan State provides an important way for understanding the kinds of political and economic systems that have emerged in parts of Shan State over the past 20 years. Exploring the ways in which young men and women navigate an environment of drugs, armed conflict, fragmented political authority, and uneven economic development will help us to better understand the kinds of 'peace' and 'development', and their gendered dimensions, now taking place in Shan State. It may also help us to reveal how and why these challenges differ across Shan State.*

လွင်းကန်ဂွင်းခွဲးလိတ်းလမ်းတူလုံး၊ ကန်လမ်၊လွင်းဆီ၊ ဂွင်းတေလွဲးလွင်းလီလွဲ တၢ၊ပွင်၊လုံဆိုင် တိုဝ်းတၢင်းလေးလွင်းခိုင်၊တၢ၊ ကမ်၊ဝါး၊ ကန်မိုင်းကမ်၊ဝါး၊ ကန်ဂွင်းဆုမ်၊ဆွဲးမိုင်းတီးထူပီးလုး၊ လေးပိုင်ပိမ်ပီးမၢင်းမီးကန်ပေ၊ပိမ်မီးဆွဲးမိုင်းတီး 20 ပိမ်ပူဆံးမး။

ဂွင်းလၢင်းလိပ်းဂီဆံးလွင်းလံးကန်ဂွင်းဆုမ်၊ ကမ်၊ဝါး၊လိပ်း ကမ်၊ဝါး၊လံး၊ ခပ်ငိုင်းဝေးငင်းလံးယးမင်းဂမ်၊ ဖေးသိုင်းသိုဝ်၊ ကမ်းဆၢတ်းကန်မိုင်း လေးပီးမၢင်းမီးဂုဆံးမိုဆံးခိုဆံးယွဲ၊ မဆံးလၢင်းလွဲးဂွင်းပွင်၊လုံဆိုင် ကန်ဂေ၊သၢင်းလွင်းငမ်းယီဆံ တင်း လွင်းပွင်းပွင်ဂုဆံးမိုဆံးခိုဆံးယွဲ၊ ကန်ပိမ်ယူ၊မီးယူ၊ဆွဲးမိုင်းတီး။ လွင်းသိုင်၊တၢ၊ဆွဲးမိုင်းတီးဆီ၊ မဆံးမီးလွင်းပိပ်းပိုင်၊ဂန်လိုင်၊ဂိုဝ်။

Key topics we want to explore

- The challenges/risks that young people face – especially linked to drugs, armed conflict, violence/insecurity, job opportunities.
လွင်းသိုင်၊တၢ၊၊ဖေးကန်ဂွင်းဆုမ်၊ထူပီးလုး၊ မိုဆံဆင်၊ယးမင်းဂမ်၊ ပၢင်တိုင်း သိုင်းသိုဝ်လွင်းဂုမံ၊လုမံ၊ တိုဝ်းတၢင်း။
- How young people manage these challenges.
ဂွင်းဆုမ်၊ခပ်လတ်းကန်လွင်းသိုင်၊တၢ၊၊လိုင်ဆံးဆံးလိုင်၊ဂိုဝ်
- The opportunities that young people have, especially related to education and jobs
တိုဝ်းတၢင်းကန်ဂွင်းဆုမ်၊မီး ကန်ဂပ်းဂံ၊၊ပံးပုလ်၊လု၊ လေးဂၢဆံ
- The impact of the drug economy on young people (direct impact on them; indirect impact of living in an areas impacted by drugs)
လွင်းတုမ်၊တိုဝ်းပံးမၢင်းမီးယးမင်းဂမ်ဆိုင်ဂွင်းဆုမ်၊ (ကန်တုမ်၊တိုဝ်းဂမ်းသိုဝ်း၊ ကန်တုမ်၊တိုဝ်းတၢင်းကွမ်း)
- Young people's experiences of the drug economy (e.g. buying, selling, seeing friends do this).
တူဝ်ထူပီးဂွင်းဆုမ်၊ဆိုင်ပံးမၢင်းမီးယးမင်းဂမ် (မိုဆံဆင်၊ ဂၢဆံသိုဝ်၊ ဂၢဆံမံ၊ ကန်ဆန်ဂုဆံကုလ်းဂေ၊ဂီတီး)
- What makes people vulnerable to drugs?
ဂီတီးသင်လေးဂွင်းဂွင်းလမ်ဖေးယးမင်းဂမ်

- What enables people to avoid drugs? *ရှုန်းကဆူငိုင်းငဝးယးမဝ်းဂမ်ဆဆ်
ဂိုတ်းဂိုဝ်ငိုင်းငဝးမးလံး*
- What is the relationship between drug use and involvement in the drug economy? *လွင်းဂပ်းဂိုဝ်းဂမ်ဆဆ်ငဝးဂမ်ဆဆ်လွင်းယးမဝ်းဂမ် ငလး ပံးမာ်းမီးယးမဝ်းဂမ်*
- The impact of family life on young people (e.g. how do parents/siblings' level of education, jobs, experiences with drugs impact on young people?) *လွင်းတုမ်တိုဝ်ဆင်းမုင်းဂျေဂိုဝ်းဆိုဝ်ရှုန်းဆုမ်, (မိုဆ်ဆင်, ပံးပုဂ်းလု, ပေးမး ပီးဆွင်, ဆေးဂမ်, တူဝ်ထုပ်ဆိုဝ်ယးမဝ်းဂမ်)*
- Family expectations of young people *လွင်းမုင်းမုင်းပေးမးဆိုဝ်ရှုန်းဆုမ်, (ပေးမးဆ်, ခပ်မုင်းမုင်းလုးခပ်ပီဆင်သင် ပီဆင်ဂိုဝ် မီးဂိုဝ်)*
- Young people's perspectives on issues including: drugs, peace, migration, economic opportunities *တင်းဂုဆ်ရှုန်းဆုမ်, ဆိုဝ်လွင်းယးမဝ်းဂမ်, လွင်းငမ်းယီဆ်, လွင်းခံးယံးယာဆ်ဂိုဝ်း, တိုဝ်တင်းပံးမာ်းမီး*
- Young people's experiences of local authorities, including government, armed groups, militias, border officials, civil society organisations trying to stop drugs *တူဝ်ထုပ်ရှုန်းဆုမ်, ဆိုဝ်လင်းဆေးတီး, မိုဆ်ဆင်, လွင်းပွင်လိုင်း, လုမ်းလုဂ်းဖိုဆ်, လုမ်းပီး, တူလိတ်, လင်းဆေးတီးဖိုဆ်, လီဆင်လိဆ်, လုမ်းတူင်းလွင်းရှုန်းကဆ်ဖိုဝ်းမုဂ်းယးမဝ်းဂမ်*
- Services provided for young people in relation to drug issues *လွင်းလွင်းထပ်ရှုန်းဆုမ်, ဂပ်းဂိုဝ်းယးမဝ်းဂမ်*
- Young people's responses to drug issues *ရှုန်းဆုမ်, တုမ်တုပ်, ယးမဝ်းဂမ်*
- The gender dimension of all these issues: do challenges, opportunities and perspectives differ between men and women? *လွင်းလံးယီဆ်
လွင်းလွင်းခိုင်, တု, တိုဝ်တင်း ပံးပွင်ဂမ်ဆဆ်ငဝးဂမ်လံးယီဆ်*
- Differences in young people's experiences across Shan State: Muse, Tachilek, Taunggyi. *လွင်းပံးပွင်တူဝ်ထုပ်ရှုန်းဆုမ်, ဆိုဝ်မိုင်းတံးပတ်းပိုဆ်, မု, လေး, တုးခီးလိဂ်း, တူဆ်းတီး*

**Methodology: How will we do this research project? လွန်းလံးဂိုဝ်းခေးမုဆ်း
ဂုးတေးဆုမ်, ခုးခင်းဂမ်ဆဆ်, လိုင်း, လိုင်းဂိုဝ်**

1: Finding entry-points into the research sites

- Do SHAN already have links with youth groups and youth leaders in Tachilek, Muse, Taunggyi?
- Can SHAN approach these organisations to discuss the research and to ask if people are willing to be interviewed?

2: Pre-fieldwork preparation

- Analysis of key issues in our three research sites (e.g. recent events linked to young people or drugs)

3: Depth interviews with young people and youth leaders in Muse, Tachilek and Taunggyi

- **In the workshop we will develop a list of questions for this research topic (see below). From these questions we will create an interview guide. This document can then be used by the research team as the basis for their interviews on this research project.**
- If SHAN have contacts in the research sites with youth organisations, we will aim to start the research with these contacts. One option will be to ask these youth organisations to discuss the research with their members and to ask them who is interested and willing to participate in the research. This could also include a commitment by our project to return to discuss the research findings later in the project.
- Aim to find **key informants**: people who we think will have insightful and interesting stories to tell.
- These interviews will begin with a general discussion to try to develop a strong background/biography of the people you are talking with (e.g. their age, where they are from, what they do currently (e.g. student, working), their family background etc.
- The interviews will explore issues that relate to young people's experiences of living in areas affected by drugs (see question list)
- **We may want to narrow this down to one neighbourhood of the city, or one type of occupation, or one youth organisation.**
- Snowball sampling: ask those people who you interview to recommend other people they think would agree to participate in the research.

4: Interview with key informants that provide services to young people

- Many of the interviews refer to the activities of armed groups – especially SSPP and RCSS – in response to drugs. This often includes ways of trying to stop young people using drugs (e.g. education, drug testing, treatment, arrest, people going to Loi Tai Leng etc.) Can we interview those within these armed groups who play a role in trying to stop drug use amongst young people?

- Many of the interviews also refer to initiatives by MPs, religious groups or local leaders that aim to support young people. Can we try to interview people to get their perspectives?

5: Life story interviews

- This will not be in the first stage of the research. However, when you are interviewing people, especially those already known within SHAN's network, think about whether there are young people who have interesting stories in relation to drug issues and that might be willing to share their personal life story with you in future follow-up interviews. [see 'life story' methodology in the workshop].
- Life history interviews require a lot of trust and multiple interviews. Think about whether there are people you can speak to over the phone or can reach easily to build up this relationship.
- We would only try to do 5-10 life histories in each of Muse, Tachilek or Taunggyi.
- The priority will be finding people who have interesting lives relevant to this research project. For example, are their youth leaders working on drug issues, whose own life stories could reveal important insights?

Data we will aim to collect

- Online research of media articles on any issues related to young people in Muse, Tachilek and Taunggyi
- 15-30 depth interviews with young people and youth leaders in each of Muse, Tachilek and Taunggyi
- Further interviews with key people already known to SHAN (e.g. youth leaders, those running drug programmes)
- Aim for 5-10 life histories of young people in each of Taunggyi, Muse and Tachilek
- These interviews could be conducted on the same trips to Muse and Tachilek as the interviews on militias, but would be conducted as separate interviews with separate people (although there may be issues that overlap).

Outputs

- Research report on young people and drugs in Shan State
- Short video documentary on young people and drugs in Shan State
- How research can help to inform policy and programmes related to young people
- Possible focus for work with PositiveNegatives

Emerging findings from Year 1 Research:

- Drugs are seen as particularly damaging to young people. Many interviews mentioned very young people becoming drug users.
- This was linked to low levels of education, family poverty, exposure to drugs at school, the cheap cost of drugs.
- There was also references in the interviews to efforts to try to reduce drug use amongst young people. These included: treatment provided by armed groups (especially RCSS and SSPP); arrest by authorities; efforts by local churches; local youth groups; projects organised by young people themselves.
- Many interviews reflected that these efforts were often not successful (although perceived levels of success varied).
- Most of the focus in interviews related to use by young people of yaba rather than opium/heroin.
- Drug use appeared to be linked to naivety (lack of understanding/education), the good feelings initially experienced by drugs, the ease with which drugs could be bought, the cheapness of drugs, the fact that it was easy to avoid the authorities.
- Interviews also talked of the isolation then experienced by drug users – desire to be along, shame, anger of neighbours.
- Interviews also discussed the huge social problems created by drugs: violence (including by/against young people), health problems, breakdown of family relationships, poverty.

Research Questions: ချေးယူမှုပုံစံများသည် အသက်အရွယ်အလိုက် ချေးယူမှုပုံစံများကို မည်သို့ သက်ရောက်စေသည်ကို သိရှိရန်။

Who do we want to interview? ဂင်းခိုးတိုင်းထာမ်ဖွဲ့

- *Young men and women (18-30) who are interested in the research and want to share their stories* ဂူဆန်းဆုမ်း၊လိာ်းယိင်း (၁၇,ယု 18-35)
ပေး.ကဆ်ပးလုံခိုဝ်လွင်းခူဆ်း.ချ.ငလးခွဲးငဖပဆ်လွင်းတင်းခပ်၊
- *Young people who have some relationship to the drug economy (e.g. drug users, drug sellers, family impacted by drugs, people trying to stop drugs)*
ဂူဆန်းဆုမ်း,ကဆ်ဂပ်းဂံ၊,ပံးမာဂ်းမီးယးမဝ်းဂမ် (မိုဆ်ဆင်,ဂူဆ်းလုံ.ယးမဝ်းဂမ်၊ ဂူဆ်းခံ၊
ယးမဝ်းဂမ်ကဆ်တုမ်.တိုဝ်.ဆးဂိုဆ်း
- *Young people whose jobs have exposed them to drugs (e.g. working in certain businesses e.g. logging, casinos etc.)* ဂူဆ်းဆုမ်း,ကဆ်ဆးဂါဆ်ခပ်လမ်ဖေးယးမဝ်းဂမ်
(မိုဆ်ဆင်,ဂိုတ်းဂါဆ်လွမ်းပံးမာဂ်းမီး ၅၂.မံ၊ ၅၂,သီ,ဆုဝ်း)

- *Young people who regularly cross the border (e.g. for work).*
ရှမ်းဆုမ်း,ကဆဲးခမ်းလိခ်လိခ်သေ,သေ, (မိခ်ဆင်, ရှိတ်းဂါခ်မိုင်းပိုခ်း)
- *Young people with experience of militia activities*
ရှမ်းဆုမ်း,မီးတူပ်ထူပ်းလွမ်းလမ်းပီ,တူပ်းလိတ်း.
- *Young people who have experience of drug treatment activities (e.g. by armed groups or government).* ရှမ်းဆုမ်း,ကဆဲးမီးတူပ်ထူပ်းဂါခ်တိုတ်းယးမဝ်းဂမ်
(လမ်းလုဂ်းဟိုခ်. ကမ်,ဆဆ လူင်ပွင်လိုင်း)
- *Young people involved in social activism: e.g. drug issues, land issues, services for young people)* ရှမ်းဆုမ်း,ကဆဲးခမ်းတူင်ဆိုင်လွမ်းဆွဲးတူင်,ဝိုင်းရှမ်း
မိခ်ဆင်,ဟိတ်းမူလ်.ယးမဝ်းဂမ်၊ လွင်းသိမ်းတီးလိခ်.၊ လွှဲးရှမ်းဆုမ်း,)
- *People who provide activities for young people – e.g. armed groups, youth groups, MPs* ရှမ်းတူင်ဆိုင်တး,ရှမ်းဆုမ်း, (မိခ်ဆင်, လမ်းလုဂ်းဟိုခ်.၊ လမ်းရှမ်းဆုမ်း,၊
တီးဆဲးပွင်း)

What questions do we want to ask in interviews? *ဂုတ်းခွဲးတင်းဂုမ်းထမ်သင်လံာ်*

Initial questions *ဂုမ်းထမ်တေ,ငဝ်း*

- Age ကးယု
- Your occupation ဆးဂါခ်
- How long have you lived in this town? ပီခ်ရှမ်းမိုင်းလ် ယု,တီးဆဲးဂိုင်ယဝ်.ဂု.
- IF member of youth organisation: How long have you been a part of this youth organisation? Why did you decide to join? သင်ပီခ်ဟွဲးခဝ်းလမ်းရှမ်းဆုမ်း,
သူလဝ်းခဝ်းလမ်းဆဲးဂိုင်ဂးဂိုပ်ယဝ်.ခး၊ ရှိတ်းသင်လးတတူင်သိခ်းလွဲးခဝ်းလမ်းမး။

Family *မုင်.ဂျေဂိုခ်း*

- **Family background (e.g. brothers and sisters)?** ပိုခ်လင်မုင်.ဂျေဂိုခ်း (မိခ်ဆင်,
ပီးဆွင်.ဂုမ်းတွင်းမီးလံာ်ဂေ.)
- **Occupation of other family members** ပီးဆွင်.လူဂ်းဂိုတ်းဆးဂါခ်သင်
- **Are you married?** သူလဝ်းတေ,ဆးဂိုခ်းယဝ်.ခးဂု.
- **Do you live with your family?** သူလဝ်းယု,လွမ်းမုင်.ဂျေဂိုခ်းခးဂု.

- **Who is the main breadwinner of your family?** ဆုံးမင်းဂျော့ဂျီဆင်သူလင်းဆီ
ဖန်ပီဆင်ဂူငိုဆင်းခါး
- **What does he (or they) do? (occupation)** ဆေးဂါဆင်ခပ်ခါးလူပီး ပီဆင်ဆေးဂါဆင်သင်ခါး

Education ပါးပုတ်လု၊

- Where did you go to school? What was the name of the school? ခိုဆင်းဂျူင်းတီးလုံ
ယပ်လဆင်လုံခါး
- Did you enjoy school? မိုဝ်းဂိုဆင်းဆင်ပီဆင်ဂိုဝ် လွင်မူဆင်းသိုဝ်းခါး
- How old were you when you left school? မိုဝ်းကွက်ဂျူင်းဂိုဆင်းဆင်
ကားသားလီးဂါးဂိုဝ်ခါး
- Do you still have friends from school? တီးဂျူင်းဆင် လွင်မီးကူလင်းဂေါဆမ်ခါး
- I have heard in some areas that drugs were common in schools? Was that true
at your school? Can you tell me more about that? လီးယိဆင်းဝါး
လွမ်းဂျူင်းဂိုဆင်းဂေါယားမပ်းဂမ်လိုင်၊ လွင်လုံလွင်တေးခါး၊ လွင်သပ်းလင်းဆင်ဖွင်ခါး
- What did you do when you first left school? မိုဝ်းကွက်ဂိုဆင်း (ယပ်ဂိုဆင်း)မားယပ်ဆင်
ဂိုတ်းသင်လီလီခါး
- Did school help to prepare you for your adult life?
လွင်ဂျူင်းဂိုဆင်းဂါးဂိုဆင်းပဆင်ဖဝဂုတ်း

Employment ဂါဆင်ခါး

- Do you have a job now? What job do you do? တေးလီဝ်ဂိုတ်းဂါဆင်သင်ခါး
- How did you get this job? Did you have to learn skills to do this job? How did
you learn these skills? ဂိုတ်းဂိုဝ်လီးဂါဆင်ဆီခါး
ဆေးဂါဆင်ကဆင်ဆီလွင်လီးမီးဆမ်ဂတ်းသင်ခါး
- Is your job temporary/permanent? What is your typical working day like?
ပီဆင်ဂါဆင်လွင်ခါးခါးဂါး ကမ်ဆင်ပီဆင်ဂါဆင်ခါးယပ်း ဂူးဝဆင်းဝဆင်းလီးဂိုတ်းသင်လီလီခါး
- Are there job opportunities across the border in Thailand/China? ပေးဗွ်းလီးဂါဆင်
လွင်လွင်လီးခါးဂါးဂိုတ်းတီးမိုင်းခေ၊ ကမ်ဆင်မိုင်းထီး
- What is the best/worst part of your job? ဂါဆင်ကဆင်ဂိုတ်းယူ၊ ဂျိုက်းသင်လွင်ပိုဆင်း
ကဆင်ကမ်ဂျိုက်းမီးသင်
- Do you also do social activities with people you work with?
လွင်လီးတူင်ဆိုင်လွင်တိုင်၊ မူတိုင်လုမ်း

- Are drugs common in this town? What types of drugs?
ဆွမ်းဝိုင်းဆွမ်းယားမဝ်းဂမ်ထွင်,လှိုင်, ပီဆွမ်းယားမဝ်းဂမ်မိဝ်းဂိုဝ်
- Do many young people take drugs? ဂွမ်းဆွမ်း,ခပ်ထွင်,လှိုင်ယားမဝ်းဂမ်
- If yes: Why do you think so many people take drugs? ပေးလှိုင်၊
ယွမ်းသင်လေးဂွမ်းဂမ်ဆွမ်းဂိုဝ်,ခွင်းယားမဝ်းဂမ်
- What do you think are the main reasons why some young people get into drugs, and why some people are able to avoid drugs? ပိုင်လှိုင်မဆွမ်းဆွမ်း
ယွမ်းသင်လေးဂွမ်းဆွမ်း,ခပ်ထွင်ယားမဝ်းဂမ်
ဂွမ်းထိဝ်းကဆွမ်းလှိုင်.ဝဝ်းယားမဝ်းလှိုင်ဆွမ်းလှိုင်ယွမ်းသင်လေးခပ်လှိုင်.ဝဝ်းလှိုင်
- Are there particular neighborhoods that are associated with drugs? If so, why?
ထွင်,ဂွမ်းဂိုဝ်းဂိုဝ်း ခင်းဂိုဝ်းဆွမ်းလှိုင်, ဂမ်ပုးဆွမ်းဆွမ်း ဂိုဝ်,ခွင်းယားမဝ်းဂမ် ပေးဂိုဝ်,ခွင်း ယွမ်းသင်
- Are there particular activities that are associated with drugs (e.g. certain jobs, certain social activities)
- Do you think some people are more vulnerable to start to take drugs than others? Why do you think this? ထွင်,သုလှိုင်,ဂွမ်းဝိုင်း
ဂွမ်းဂမ်.ခွင်းဆွမ်း.လမ်းယားမဝ်းဂမ်လှိုင်တင်း,မူ,တင်း,လှိုင် ယွမ်းသင်လေးလှိုင်ဝိုင်းဆွမ်း
- What impact do drugs have on young people's lives?
လှိုင်,တုမ်း.တိုဝ်းယားမဝ်းဂမ်ဆွမ်းဂိုဝ်,ခွင်းဆွမ်း,
- What impact do drugs have on their families?
လှိုင်,တုမ်း.တိုဝ်းယားမဝ်းဂမ်ဆွမ်းမုင်းဂျိုင်ဂိုဝ်း (ဆွမ်းဂိုဝ်း)
- How do families try to support family members who take drugs?
ဂွမ်းဆွမ်းဂိုဝ်းခပ်းလှိုင်,ဂွမ်းလှိုင်,လင်းကဆွမ်းလှိုင်ယားလှိုင်ဆွမ်း လှိုင်,ဂိုဝ်
- Do both young men and young women take drugs?
ဂွမ်းလှိုင်ယားမဝ်းဂမ်ဆွမ်းမီးတင်းလှိုင်လေးယင်းဂျိုင်
- Who provides drugs to young people? ခွင်းတေးယားပဆွမ်းဂွမ်းဆွမ်း,
- How did you/your friends first start to take drugs? သုလှိုင်
ကဆွမ်းဆွမ်းလှိုင်ဂျိုင်.တေးလှိုင်ယားမဝ်းလှိုင်ဂိုဝ်
- Who are the main authorities that try to tackle drugs? What kinds of activities do they do? လှိုင်,ဆွမ်းဂျိုင်.လှိုင်ကဆွမ်းခပ်းလှိုင်,ခပ်ဆွမ်းယားမဝ်းဂမ်
လှိုင်.လှိုင်လှိုင်လှိုင်လှိုင်.မိုင်လှိုင်ဂိုဝ်
- Do young people who take drugs also start to sell drugs?
ထွင်,ဂွမ်းဆွမ်း,လှိုင်လှိုင်လှိုင်.လှိုင်.ဂျိုင်.ခပ်ယားမဝ်းဂမ်

Family issues in relation to drugs လွင်းမုင်.ဂျေးဂျီဆင်းဂပ်းဂီ,လွမ်းယးမပ်းဂမ်

- Are there any financial difficulties in your family because of someone using drug? လွင်းမီးလွင်းတင်းယပ်,လွင်းငိုဆင်းတွင်း ယွဆ်.ဂူဆ်ဆင်းဂျီဆင်းလပ်းယးမပ်းဂမ်
- How did you manage the difficulties in your family? မိုဝ်းဆင်းဆးဂျီဆင်းထူပ်းတင်းယပ်,ဗိုတ်,ဆဆ. ဂေးခီလှိုင်.ဂျီဝ်
- How did you deal with the social impact? လွင်းတုမ်.တိုဝ်.ဆင်းတိုင်း,ဝင်းလူး ပီဆ်လှိုင်.ဂျီဝ်
- How did you deal with your family member when you realized that he/she is taking drug? မိုဝ်းဂျီ.ဝါးဂူဆ်ဆင်းသေဂေး.ဂေးဆင်းဆးဂျီဆင်းလွ်.ယးမပ်းဂမ်ဆဆ. သူလပ်းဂိုတ်းလှိုင်.ဂျီဝ်
- What are your challenges and difficulties dealing with the drug user from your family? မီးလွင်းခိုင်,တု.သင်လံာ်လံာ်
မိုဝ်းဂပ်းခတ်းလှိုင်.ဂေးခီပဆ်ဂူဆ်ဆင်းဂျီဆင်းဂပ်းယးဆဆ.
- Is there any changes in your family because of drugs? ဆင်းဆးဂျီဆင်း
(မုင်.ဂျေးဂျီဆင်း) မီးလွင်းလ်းလ်းသင်လံာ်လံာ်
- Who is the drug user in your family? Female or male? ဆင်းဆးဂျီဆင်းသူလပ်း
ဗိုတ်.ယး လံာ်ဂျ. ယင်းဂျ.
- If female or wife is the breadwinner of the family what is their specific job? သင်ဝါးဂူဆ်ဆင်းယင်းပီဆ်ဗိုတ်.ဂူဆ်ဆင်းခပ်းဆင်းဆးဂျီဆင်း ခပ်ဂိုတ်းဆးဂေးသင်
- Are there any challenges and problem while taking the role of family breadwinner? မီးလွင်းခိုင်,တု.သင်လံာ်လံာ် သင်ဂူဆ်ဆင်းယင်းပီဆ်ဂေး.ဂျီဆင်းလိုင်.ဆးဂျီဆင်း
- If the drug user is female, what is the social impact and pressure on family members? သင်ဂူဆ်ဆင်းလပ်းယး ပီဆ်ဂူဆ်ဆင်းယင်း လွင်းတုမ်.တိုဝ်.ဆင်းတိုင်း,ဝင်း
လေးဂိုင်းမိပ်,ကီးမီးလှိုင်.ဂျီဝ်လံာ်လံာ်
- Is it safe to say that male family members are more likely to be involved in taking drugs? လွင်း,လှိုင်.ဂျ. ဂူဆ်ဆင်းဆးဂျီဆင်း ကဆ်လပ်းလွ်းယးဆ်.ပီဆ်ဂူဆ်ဆင်းလံာ်
- What are the differences between male and female drug users? ဂူဆ်ဆင်းလပ်းလွ်းယးမပ်းဂမ်ဆ်. လံးတင်းယင်း ပိုင်းဂဆ်လှိုင်.ဂျီဝ်
- What are the actions taken by the head of the family (husband) for the drug users of family and the challenges with the social impact? သင်မီးဂူဆ်ဆင်းဂျီဆင်းလပ်းယး ဂေး.ပီဆ်ဂူဝ်ဆးဂျီဆင်း ဂေးလိတ်းလွင်းသိုင်,တု.လှိုင်.ဂျီဝ်
- What are the consequences or problems (social or financial) if the head of the family (husband) becomes drugs addict? သင်လှိုင်.ဝါး ဂေး.ကဆ်ပီဆ်ဂူဝ်ဆး

ဆုံးအုံးဂျူဆီးလမ်းယားဂျူ၊ မီးလွင်းတုမ်းတိုဝ်. (လွင်းဆုံးတုင်းတုင်း ကမ်းဝါး လွင်းငိုဆီးကမ်းဝါး)
သင်လံလံ

Experiences of violence တုတ်တုတ်လွင်းဂျီးဂျီးဂျီး.

- Is violence common in this town? Can you tell me more about violence that has happened in this area [or ask for more information about particular events that they mention]. တီးဝိုင်းဂျီးဆီး လွင်းဂျီးဂျီးဂျီး. ပီဆီးဂျီးဂျီးဂျီး
ဂမ်းပျီးဆီးပီဆီးဂျီးဂျီး
- What do you think are the main reasons for violence in this town? ပိုင်လွင်မန်း
ယုဆီးသင်လေး တီးဝါဆီး (ဝိုင်း) ဂျီးဆီး မီးလွင်းဂျီးဂျီးဂျီး.
- Do you think levels of violence have got better or worse?
လွင်းဂျီးဂျီးဂျီး. ဆိုဝ်ဂဆီး ဆီးဝါဆီး (ဝိုင်း) ဆီးခိုဆီးမီးဂျီး.
ကမ်းဆီးဂျီးဂျီးလွင်ဂျီးဂျီးမီး.
- Who provides security/protection in this area? ဖုတ်လွင်းဂျီးဂျီးလွင်းမီးပီဆီးတီး
တီးဆီး
- Who do people go to if they want to report a crime? Who investigates?
ဂျီးဝါဆီးတင်းလံလံဆီးတိုင်ဖုတ် သင်လွင်ဝါး မီးလွင်းဂျီးဂျီး (ဂျီးလွင်မု)
ဖုတ်ဂျီးဂျီးလံလံဆီး ကပ်လွင်းတင်း
- Do people have to pay authorities to investigate?
လွင်းဂျီးဝါဆီးလွင်လံလံ, ငိုဆီးပဆီးလမ်းဆီးတီး ကမ်းမီးဂျီးဂျီး
- Do young people face particular dangers? ဂျီးဆီးခပ်, ခပ် မီးသေးသင်လံလံ
- What do you think is the relationship between drugs and violence? ဆီးဂေးဂျီး
ယားမင်းဂမ်းလေး လွင်းဂျီးဂျီးဂျီး. မဆီးဂိုဝ်, ခွင်းဂဆီးလွင်ဂျီးဂျီး

Opportunities and challenging facing young people တိုဝ်.တင်း လေးလွင်းသိုင်းတု. ဂျီးဆီးဆီး,

- What are the biggest challenges that young people face?
လွင်းသိုင်းတု. လွင်ဂျီးဆီးဆီး,
- Do you think these have changed over the past 5-10 years (got better or worse)? ဆီးခင်းတင်း 5-10 ပီပုဆီးမီးဆီးမဆီးပိုင်ဂဆီးလွင်ဂျီးဂျီး လီခိုဆီးမီးဂျီး.
ကမ်းဆီးဂျီးဂျီးလွင်ဂျီးဂျီး,
- What are your hopes for the future? ယိုင်းကမ်းခွင်သုလင်းပီဆီးသင်

- Are you hopeful that this area will become more peaceful? ဝူဆ်.ဝါးဂျိဝ် မိုးပိဆ်.တီးတီးဆီးတေမီးလွင်းငမ်းယီဆ်ယူ,ဂျိ.

Research Project 3:

How can we understand changing levels of drug cultivation in Shan State? Exploring areas of rising and falling opium production in southern Shan State

Overview: The aim of this research project is to understand what factors cause opium production to increase or fall in southern Shan State. There is no single pattern of drug production in Shan State. The interview from Year 1 show how opium production has fallen significantly in some areas and farmers who once grew poppy are now growing other crops. Elsewhere, opium production is now widespread in areas of Shan State that do not have a long history of drug production. The aim will be to choose two research sites (relatively close to Taunggyi) in areas that have experienced increasing political stability: one area where poppy cultivation has increased over the past 10-15 years, and one area where poppy cultivation has decreased. The aim will be to explore: (1) why levels of opium production have changed in areas of political stability; (2) what impact changing levels of opium production has had on the local area. It will aim to explore how changing levels of opium production are linked to changes in the legal economy, especially the increasing opportunities or difficulties farmers are facing.

Key idea we want to test: *We want to test the idea that the drug issue is so difficult to overcome in Shan State because drugs have become an important part of peace-time (or ceasefire) economies. One of the most serious limitations of analysis of drugs in Myanmar is the fact that drugs are often seen only as part of the country's war economy. This creates assumptions about what causes production, who is involved, and the impacts of the drug economy. Most importantly, it overlooks the way that drugs are also part of the peacetime economy in many areas. This makes it very difficult to tackle drug issues, even in areas where levels of armed conflict have declined.*

Specifically, we want to explore whether changes in levels of drug production in areas that are relatively stable close to Taunggyi are linked to the problems that farmers have experienced in the legal economy. i.e. what changes in the legal rural economy have pushed them into the illegal economy (e.g. loss of land, decline in the market for what they used to produce, debt etc.)?

Key topics we want to explore

- Why levels of opium production increase/decrease
- The rural economy: challenges facing farmers
- Changes in rural economies: changing levels of wealth and poverty, changes in land ownership; changes in crops that are cultivated (e.g. decline in tea, cheroot leaves)
- How families manage these challenges, especially decisions to grow/not grow opium, decisions to migrate/not migrate
- The reasons why farmers decide to cultivate opium – especially farmers that did not cultivate opium in the past/ in areas where there is not a long history of opium cultivation
- Why farmers stop growing opium. What their alternative livelihood is.
- The risks that opium farmers face (e.g. eradication, law enforcement)
- The opportunities that opium offers (e.g. income, credit (i.e. able to borrow money), access to land?)
- Changes experienced in areas of opium cultivation
- Employment linked to opium: family labour, hiring labour, working on poppy farms
- Links between opium cultivation and social services e.g. investment into road building, schools, health. Is this organised in any way at a community level?
- Why buys the opium? Trading networks? Links with militias? Links with armed groups?
- Links between different types of drugs: opium and yaba (e.g. stories of buyers paying farmers for opium in yaba pills)
- Impact of interventions to stop drug production (by government, armed groups, NGOs)
- Links between Taunggyi and drug-producing areas. E.g. where is money invested? Militia investments in Taunggyi, local people who generate income from the drug economy then investing in small businesses in Taunggyi.

Methodology: How will we do this research project?

Step 1: Decide on suitable research sites where it is feasible/safe to do this research

- Are there areas relatively close to Taunggyi which have seen increases/decreases in opium production in recent times (e.g. since the 1990s)?
- Are these areas feasible and safe for SHAN researchers to visit?
- Are there areas where SHAN already have some initial contacts that could help us to work safely and effectively? E.g. farmers SHAN met in Chiang Rai?

Step 2: Decide if this research project requires working with other local researchers?

- These areas may be hard to research and farmers may be reluctant to be interviewed.
- Would the SHAN team need to work with anyone from these areas in order to make the research work safely and effectively? (e.g. someone like Chan Khee for areas such as Pinlaung and Hsihseng).
- Are there ways of interviewing people from the research site that are based in Taunggyi? (e.g. students coming to study in Taunggyi, people who come to Taunggyi for work). This might be easier and safer to interview people than going to rural areas.

Step 3: Depth interviews in 2 locations and in Taunggyi

- **In the workshop we will discuss the list of questions written below. From these questions we will create an interview guide. This document can then be used by the research team as the basis for their interviews on this research project.**
- Conduct interviews in the 1-2 chosen research locations, based on the questions below

Step 4: Life story interviews

- This will not be in the first stage of the research. However, when you are interviewing people, think about whether there are people who have interesting stories in relation to drug issues and that might be willing to share their personal life story with you in future follow-up interviews. [see 'life story' methodology in the workshop].
- Life history interviews require a lot of trust and multiple interviews. Think about whether there are people you can speak to over the phone or can reach easily to build up this relationship.
- We would only try to do a few (about 5) if we can find suitable people.

Step 5: Working with Alcis

- This is a research project where we could work closely with Alcis. This would involve asking Alcis to conduct satellite imagery analysis of our research sites to learn about changes over the past 10-20 years. For example: changes in types of crops cultivated, new areas of cultivation (e.g. higher up the hillside), areas of crop eradication, building of new roads, building/upgrading of pagodas, changes in farm size (e.g. larger farms as people become richer and others become poorer and have to sell their land).
- This kind of research could help us to see the kinds of agricultural and economic changes taking place in the area we are researching.

Data we will aim to collect

- 30 depth interviews with people from opium producing areas outside of Taunggyi
- 10-15 Interviews with people in Taunggyi
- Aim for 3-5 life stories of people in these areas
- Alcis imagery analysis of the chosen research sites

Outputs

- A report that draws upon interviews, life stories and Alcis imagery to explore the role of the drug economy in our research site.

Emerging findings from Year 1 Research

- **To be Added in during the workshop**

Research Questions: What kinds of questions do we want to ask in interviews?

Who do we want to interview?

- Our aim would be to interview a cross-section of society in our chosen research site. This would be to try to interview:
 - opium and non-opium farmers,
 - men and women,
 - young people and older people,
 - people from different ethnic groups
 - richer and poorer households
 - Local MPs
 - Researchers/NGOs working in these areas

What kinds of questions do we want to ask in interviews?

Initial questions

- *It will be difficult to ask about opium directly. People may be reluctant to talk about this issue or treat you with suspicion.*
- *A good starting point is to ask broader questions about their livelihoods, the challenges they face, what they think has changed in their area in their lifetime.*
- *These kinds of questions may lead to discussion about opium. You can then follow up on this theme.*
- Did you grow up in this area? How long have you lived here?
- Do you have a family?
- What job do you have? How long have you worked at this?
- Have you seen many changes to your village/area?
- What are the biggest changes you have seen?
- What are the biggest challenges that you face?
- Has this area been affected by armed conflict in the past? Is the area still affected by armed conflict?

PLEASE NOTE

- When we have decided the exact research site we will do as much online research on these areas as possible. This will help us to ask more precise questions based on the themes below:

Land / agriculture

- What is the most common jobs in this area?
- Do most people farm in this area?
- Do people have their own land? What is the size of land that farmers have? Where is this land (e.g. valleys, in hillsides)
- What do people do if they don't have land
- Do people rent land? Is it expensive to rent land? How long do people rent and for?
- Who do people rent land from?
- What are the main crops that people farm?
- Are these the same crops that have always been grown in this area? Has this changed?
- Do people use fertilisers on their land? Where do they buy this from?
- Do farmers need to buy seeds each year? Where do they buy these seeds from?
- What are the biggest challenges you face?
- When are the busiest times of the year for farming?
- Who do you sell your harvest to?

- Do prices change a lot from year to year?
- If yes, what do you do if the price is very low one year?
- Is it possible for women to own land? Do women face specific challenges if their husbands migrate or die?
- In the family, who makes the decisions about what crops are grown?
- Who is responsible in the family for managing (1) hiring workers; (2) selling the harvest? Do women play a role in these decisions?

Jobs

- What are the main jobs that people have in this area?
- Do most people farm?
- Do you have a job as well as farming your own land?
- How do people get jobs?
- Who hires them?
- Do families hire workers to help with farming? How do families recruit workers?
- Do families that cultivate opium hire workers?
- Is this work seasonal?
- Do people get daily wage or are they paid at the end of the season?
- Do people migrate for work?
- How is work paid for (in cash or in produce (or in drugs)?
- Is the wage different for different kinds of jobs?
- Do people migrate for work? Where do they go? What kinds of jobs do they get?
- Are there more jobs or fewer jobs now than in the past?
- Do men and women do the same jobs?
- Do men and women get paid the same wage for their work?

Wealth and poverty

- Are there big differences in this area between wealthy people and poor people?
- Is it possible to become wealthy? How do people become wealthy?
- What do you think are the biggest challenges facing people? / What makes people stay poor?

Taxation

- Do you pay tax?
- How often do you pay tax? (e.g. once per year, every month etc.)
- Who do you pay tax to?
- How much do you have to pay?
- Do you pay in cash or in goods (e.g. rice)

Borrowing money / debt

- What happens if people need to borrow money?
- What are the main reasons that people need to borrow money?
- Who do they borrow money from?
- Do they have to pay interest? How much?
- What happens if they are unable to pay back the money they have borrowed?

Social services in your area

- Is there a school in your area?
- Who runs the school? Do you have to pay for going to school? How much are the school fees?
- What happens if you have health problems? Where do you go? How do people have the money to for health care?
- What are the biggest challenges in your area?
- What changes would you most like to see in your area?
- What happens if there is a problem in your area? Who settles disputes between different people? Is this local authorities, police, armed groups?

IF people talk about opium:

- How long has opium been grown in this area?
- Do many people now grow opium?
- Why do people decide to grow opium?
- What are the risks of growing opium?
- Do people grow opium on all of their land or just part of their land?
- How often do farmers grow opium? Is it one harvest per year or more? When is the harvest?
- Do authorities eradicate opium?
- Do people have to pay more tax if they grow opium?
- Who buys the opium from the farmers?
- Do you know how much they earn?
- I have heard in some places that farmers who sell opium are paid in yama/yaba pills? Does this happen in this area?
- Are there larger opium farms that employ labourers to work on them? Do you know how much people get paid on these farms? How do people get jobs on these farms?
- What kinds of people grow opium? Are they poorer or richer people?
- What impact do you think growing opium has had on your area?
- Do you think that money from opium has been beneficial, or has it caused problems?

Impact of drug use

- I have heard in some areas that drug use has become a big problem. Do people use drugs in this area?

- If YES:
 - When do you think people started to use drugs?
 - What kinds of drugs are these?
 - Why do you think drugs have become more common?
 - What has been the impact of drugs on your local area?
 - Do both men and women use drugs?
 - What has been the impact of drugs on families?
 - Who takes drug? Do women also take drugs?
 - Are there services to help people who have drug problems?
 - Have there been any local activities to try to address drug issues?
 - What do you think about these activities?

Hopes for the future

- What changes would you most like to see in your area?
- Do you think these changes can happen?
- Are you optimistic about the future?

Research Project 4:

The dynamics of the drug economy in Shan State's border towns: Muse and Tachilek

**ရှိုင်းကီးပံးမာ်းမီးယးမဝ်းဂမ်လွမ်းဝိုင်းဂိုက်လ်ဆဲလိဆဲမိုင်းတံး မူ,ငလး
ငလး တးခီးလိက်း**

Overview: The aim of this research project is to understand the dynamics of the drug economy in border towns in Shan State and the relationship between drugs, economic development and political systems in these towns. Border towns are key sites of economic development because of their role in channelling cross-border trade (both legal and illegal) and being sites of economic activities that don't take place or are not allowed elsewhere (e.g. casinos, cross-border drug trafficking). They are also sites that are very heavily contested and are shaped by the interests and activities of many different local, national and cross-border organisations.

ယိုင်းကားဂါဆဲခူဆဲ.ခူးကဆဲဆဲ.တးပွင်,လုံဆို့ဝ်
ရှိုင်းကီးပံးမာ်းမီးယးမဝ်းဂမ်
လွမ်းဝိုင်းဂိုက်လ်ဆဲလိဆဲမိုင်းတံး လွင်းဂပ်းဂံ,ဂဆဲ ဆဲးငးဂါင ယးမဝ်းဂမ်၊ ပံးမာ်းမီးခိုဆဲးယို, ငလး
ပိုင်ကုပ်,ပိုင်,ဃွင်းငမ်းဂါဆဲမိုင်း။ လွင်းပံးမာ်းမီးခွင်ဝိုင်းဂိုက်လ်ဆဲလိဆဲဆဲ။

ပိခံဂၢၢ်,သေးကဆံ့ပိတ်,ဗုလ်,ပခံလွင်းဂျၢၤမုဆိးခိုဆိးယု, ယုဆံ.၀၂;
 ဝီင်းဂိုၢ်းလိခံလိခံဆိ.ပိခံသီဆိးတၢင်းဂၢ.ခံခါမးဂျၢ,မး (ထုဂ်,မိဆိးလွမ်းမံမီး ဆွဲဂ်,မံမီး)
 ကဆံကမ္မိခံလွင်းပံးမၢၢ်မီးတၢင်းတီးသီ,လိခံ (မိခံဆင်, ဂၢ,သီ,ဆူဝ်, တေၢ်.သုင်, ဂၢ.ခံ
 ယု,မဝ်းဂမ်)။ ဝီင်းဂိုၢ်းလိခံလိခံဆိ.ပိခံပိခံ.တီး ကဆံခေ.ခိင်,ဂဆံ
 ငလးလိလွမ်းလွင်းတိုတ်.လဆံလွမ်းလူၤဂုၤဆိးလမ်,မၢၢ်လေးဗေယု,ခပ်။

Key idea we want to test: *We want to explore how and why the relationship between drugs, politics and economic development works differently on the China border (Muse) than on the Thai border (Tachilek). We want to understand what this tells us about the impact of China and Thailand on the political and economic situation in Shan State.*
 လွင်းတၢင်းကဆံးလိတ်းလၢမ်းတူၤလ်း။ ဂုၢ်းခွဲးလိပ်းဂိုၢ်းလွင်းယု,မဝ်းဂမ်၊ ဂၢဆံမိုင်း ငလး
 လွင်းဂျၢၤမုဆိးခိုဆိးယု,ဆိ. မီးလွင်းပိဂ်,ပိုင်းဂဆံ ဆိးငးဂၢင် ဝီင်းမူ,ငလး ကဆံလပ်းလိခံလိခံခေ,
 ငလး ဝီင်းတၢ်ခီးလိတ်း ကဆံလပ်းလိခံလိခံလိတ်းထိး။ ဂုၢ်းခွဲးပွင်,လုံဆိဝ်လွင်း ကၢ,ဆၢ,ကေးလၢ,
 ခွင်မိုင်းခေ,ငလးမိုင်းထိးမဆိးမီးလွင်းတုမ်.တိုဝ်.တုမ်.ယုဆိးဆိဝ်ငဝ်းလံၤဂၢဆံမိုင်းဂၢဆံမၢၢ်မီးတေၢ်,မို
 င်းတီးထိုင်.ဂိုၢ်။

Key topics we want to explore ဂျၢၤဝဲခေးကဆံဂုၢ်းခွဲးလိပ်းဂိုၢ်း

- Recent history of these towns: especially since 1989. ပိခံးလင်သွင်ငလးဝီင်းဆိ.
တင်းတေ, 1989
- Mapping the armed conflict in these areas. ဂျၢၤဝဲခေးကဆံ,လိခံလွင်းသိုၢ်းသိုဝ်
- Main armed groups in the city/surrounding area; relationships between different armed groups. ထုမ်းယိပ်းဂွင်းဂၢင်,ကဆံယု,လမ်ဝီင်း
လွင်းခပ်းဂျၢၤကဆံဆိးငးဂၢင်ထုမ်းယိပ်းဂွင်းဂၢင်,
- Mapping key economic routes in these areas (e.g. formal and informal border crossings) ဂျၢၤဝဲခေးကဆံ,လိခံသီဆိးတၢင်းပံးမၢၢ်မီး (တေၢ်.သုင်,ခါမးတၢင်း
ပိခံတၢင်းဂၢဆံ ကမ်,ပိခံတၢင်းဂၢဆံ)
- The main economic activities in these areas (not in a lot of detail – but broad overview of the economy): e.g. casinos, banking, main goods that are traded)
ပိုင်လူင်လွင်းပံးမၢၢ်မီးဆိးပိခံ.တီး (ကမ်,ပေ.ယု,ဆင်,ဂပ်, ဂျၢၤဝဲခေးလွင်းပံးမၢၢ်မီး
မိခံဆင်, ဂၢ,သီ,ဆူဝ်, ပါဆံ,ယေးငိုဆိး၊ ခွပ်းဂုဆံ,ဂၢ.ခံ)
- Who has business licenses and how to obtain these licenses: i.e. who are the big businesses/investors in these areas? What is their background?

- Special economic zones in these areas (especially Muse)
ပွတ်းတွန်းပံးမာ်းမီးခိုက်.တွန်း (မူ, ငလး)
- How border towns are governed. Who controls these towns? (e.g. police, militias, cross-border security forces) လွင်းဖွင်းငမ်းကုပ်.ပိုင်, ပီဆ်ဂျိဝ်၊
ဖန်ဖွင်းငမ်းဝိုင်းဆီ
- Experiences of violence in border towns and causes of this violence
လွင်းဂိုတ်းဂံ.လၢ.ထွမ်းဆွင်းဝိုင်းဂိုက်းလိဆ်လိဆ် ငဝ်းဂျာ်းလွင်းဂိုတ်းဂံ.လၢ.
- Drugs in border towns: areas of drug use and drug selling
ယးမဝ်းဂမ်တီးဝိုင်းလိဆ်လိဆ်၊ တီးလှံ.တိုဝ်း ငလး၊ တီးခါယးမဝ်းဂမ်
- Response to drugs in the towns: e.g. police, cross-border security forces, anti-drug interventions လွင်းဖီဝ်းမုဂ်.ယးမဝ်းဂမ် မိုဆ်ဆင်, ပလိဂ်း၊
လဝ်းဆးတီးပွ်.လိဆ်လိဆ်၊ လုမ်းဖီဝ်းမုဂ်.ယးမဝ်းဂမ်။

2: Fieldwork visits to Tachilek and Muse to conduct depth interviews with key informants

- The fieldwork visits will already include interviews on Research Project 1: militias and Research project 2: young people.
- The aim will be to have two visits to each town in 2019 (we will discuss the research plan in the workshop)
- Alongside these interviews our aim will be to try to interview key informants who can provide insights in the political and economic situation in Tachilek and Muse.
- At the workshop we will try to map out who our initial research contacts could be (e.g. people known to SHAN, reporters, local businessmen, representatives of different armed groups).

Data we will aim to collect

- 20-30 depth interviews with key informants in each of Muse and Tachilek.
- The emphasis is on quality not quantity. The aim will be to see if we can interview people with good oversight of the political and economic situation in Muse and Tachilek.

Emerging findings from Year 1 Research and desk-based research

- **To be Added in during the workshop**

Research Questions:

Who do we want to ask?

- People who can provide us with knowledge of the political and economic situation in Muse and Tachilek:
 - Businessmen: how do they conduct business in these areas
 - MPs
 - Representatives of armed groups in these cities
 - Government authorities (e.g. hospital authorities)
 - People who govern local wards/districts in the city – e.g. people who are part of local authorities
 - Local civil society groups. E.g. groups that are trying to address social issues
 - Local researchers/historians
 - Local reporters

What questions do we want to ask in interviews?

STILL TO BE FINISHED

Economic activities

Who governs the city

Violence in the city

Drug issues